

TERM OF
OFFICE
23 | 25

Oliver Röpke
PREDSJEDNIK EGSO-a

STAND UP FOR DEMOCRACY

SPEAK UP FOR EUROPE

MANIFEST ZA RAZDOBLJE 2023. – 2025.

Europski gospodarski
i socijalni odbor

pregled sadržaja

OBRANA DEMOKRACIJE U Europskoj uniji	4
Približiti građane Europi	4
Osigurati uspjeh europskih izbora	5
Promicati demokratske vrijednosti i vladavinu prava	5
OBRANA DEMOKRACIJE Izvan Europske unije	6
Portal civilnog društva koji otvara put k demokraciji i prosperitetu	6
Podrška mekoj diplomaciji EU-a u interesu snažnih i otpornih civilnih društava	6
ZALAGANJE ZA EUROPU Veća reprezentativnost	7
Forum nove generacije	7
Ravnopravniji forum	8
ZALAGANJE ZA EUROPU Snažan i relevantan glas	9
Institucija koja ima vanjski utjecaj	9
Institucija koja djeluje na temelju činjenica i okrenuta je budućnosti	10
PREDSJEDNIK EGSO-a OLIVER RÖPKE	
Napredak u socijalnom programu EU-a i očuvanje održive konkurentnosti za 21. stoljeće	11
Napredak u socijalnom programu EU-a	11
Očuvanje održive konkurentnosti za 21. stoljeće	12

Sloboda, demokracija, ljudska prava i vladavina prava neke su od temeljnih vrijednosti na kojima je zasnovana Evropska unija. One su ugrađene u Ugovore EU-a i bit su identiteta EU-a.

Međutim, te su vrijednosti posljednjih godina pod velikim pritiskom. Europa se suočava s dosad nezabilježenim krizama koje su povećale socijalne i ekonomske nejednakosti i dovele u pitanje povjerenje građana EU-a u demokratske institucije. Naše evropske vrijednosti ne mogu se uzimati zdravo za gotovo.

U ovim teškim vremenima podrška civilnog društva u prenošenju stavova europskih građana od ključne je važnosti za izgradnju demokratske otpornosti i oblikovanje budućnosti Europe. Istovremeno je i samom civilnom društvu potrebna veća zaštita. Prostor djelovanja civilnog društva sve se više smanjuje, čime se ograničava sposobnost organizacija civilnog društva da legitimno djeluju u EU-u i ostatku svijeta.

Tijekom sljedećeg mandatnog razdoblja mi u Europskom gospodarskom i socijalnom odboru (EGSO) osnažiti ćemo svoj jedinstveni položaj poveznice između građana, civilnog društva i institucija EU-a i djelovati kao platforma za iskrenu i uključivu raspravu.

Pobrinut ćemo se za to da vrata našeg Odbora budu otvorena za svrshishodan demokratski dijalog utemeljen na činjenicama i da u njemu sudjeluje širok spektar društvenih, gospodarskih, političkih, kulturnih i institucionalnih aktera. U donošenju odluka nastojat ćemo postići pažljivo promišljene kompromise kojima će se ojačati položaj našeg Odbora i pružiti značajan doprinos politikama EU-a.

Time ćemo – zajedno s našim institucijskim partnerima i partnerima iz civilnog društva – dati velik doprinos stvaranju otpornije, uključivije i demokratske Evropske unije koja će biti inspiracija našim bliskim i dalekim susjedima.

Imajući u vidu te nove prioritete, naš će Odbor i dalje **sve svoje snage ulagati u ostvarivanje društvenog, ekonomskog i ekološkog napretka za sve Evropljane i Evropljanke** tako što će dosljedno pridonositi programu rada Evropske komisije i djelotvorno surađivati s Europskim parlamentom i Vijećem EU-a.

Kao novoizabrani predsjednik želim se usredotočiti na sljedeća područja:

- **obranu demokracije u EU-u promicanjem temeljnih vrijednosti i vladavine prava, približavanjem građana našem Odboru, podupiranjem predstavničke i izravne demokracije i osiguravanjem doprinosa EGSO-a uspjehu europskih izbora 2024.;**
- **obranu demokracije izvan EU-a uspostavom istinskog portala civilnog društva koji otvara put k demokraciji i prosperitetu za naše susjede i partnere i podupiranjem snažnog i otpornog civilnog društva EU-a;**
- **zalaganje za Evropu povećanjem reprezentativnosti našeg Odbora uključivanjem novih generacija i nedovoljno zastupljenih skupina našeg društva u naš rad;**
- **zalaganje za Evropu unapređenjem kvalitete naše suradnje s javnošću i našeg rada okrenutog budućnosti, pri čemu ćemo posebnu pozornost posvetiti predviđanjima i preporukama Konferencije o budućnosti Europe kako bismo osigurali da glas EGSO-a u našoj europskoj demokraciji ostane snažan i relevantan.**

OBRANA DEMOKRACIJE

U Europskoj uniji

Približiti građane Evropi

Od svog osnutka 1957. naš je Odbor stup participativne demokracije koji građanima i dionicima pruža platformu na kojoj mogu iznijeti svoje stavove u postupku donošenja odluka u EU-u. Participativna i deliberativna demokracija bile su važna tema na Konferenciji o budućnosti Europe u vezi s kojom su građani poručili da bi željeli na strukturiran način utjecati na godišnji program rada i političke prioritete EU-a i da bi EGSO u tome mogao imati ključnu ulogu.

Civilno društvo ima nezamjenjivu ulogu u tome da demokracija nastavi dobro funkcionirati. Participativna demokracija nije samo dopuna predstavničkoj demokraciji već je njezin sastavni dio.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- **prije izbora za Europski parlament 2024. uspostaviti participativne panele građana i građanki EGSO-a koji će dati doprinos sadržaju zajedničke rezolucije svih stručnih skupina EGSO-a koja će sadržavati glavne zahtjeve EGSO-a za novi Europski parlament i novu Europsku komisiju („Izborni manifest EGSO-a 2024.”);**
- **postaviti temelje za redovito korištenje participativnih panela građana i građanki u svakodnevnom radu EGSO-a i nakon izbora za Europski parlament 2024.;**
- **revitalizirati aktivno sudjelovanje EGSO-a u europskim građanskim inicijativama kao uspješnom instrumentu kojim se građani uključuju u postupak donošenja odluka u EU-u i koji im daje demokratsku platformu putem koje mogu utjecati na zakonodavstvo EU-a.**

Participativna demokracija podupire predstavničku demokraciju (Europski parlament i nacionalni parlamenti) i izravnu demokraciju (europska građanska inicijativa). Tijekom svojeg mandata dat ću sve od sebe da osnažim položaj Odbora kao doista sveobuhvatne platforme okrenute budućnosti.

Osigurati uspjeh europskih izbora

Novo mandatno razdoblje EGSO-a dovest će nas do jednog od najvažnijih trenutaka u europskoj demokraciji – do izbora za Europski parlament. Izbori će obilježiti ključan demokratski trenutak u kojem će prominentnu ulogu imati važna europska pitanja kao što su europski zeleni plan, jačanje ekstremizma i populizma, vladavina prava, budućnost gospodarskog upravljanja u kontekstu sve većih nejednakosti i izazovi koji proizlaze iz geopolitičke nesigurnosti.

Bez odgovarajućih zaštitnih mjera i djelovanja ti bi izbori mogli biti plodno tlo za širenje dezinformacija, propagande i kibernapada kojima se pokušava utjecati na glasanje građana i destabilizirati naše demokratske procese. U borbi protiv dezinformacija postoje brojni organizacijski izazovi i oni obuhvaćaju više aktera, uključujući i civilno društvo. I zaključci s Konferencije o budućnosti Europe, tijekom koje su građani i građanke radili na preporukama, legitiman su razlog za to da EGSO preuzeme aktivnu ulogu kao ključni partner u pripremama za te izbore.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- *osigurati odlučno sudjelovanje našeg Odbora, zajedno s civilnim društvom, u međuinstitucijskim aktivnostima i kampanjama koje će se provoditi uoči izbora za Europski parlament 2024. radi povećanja izlaska birača na izbore;*
- *podupirati organizacije civilnog društva u obrani demokracije i borbi protiv dezinformacija i prikrivenog stranog utjecaja, i to davanjem podrške Komisijom paketu za obranu demokracije i poduzimanjem koraka za njegovu provedbu prije europskih izbora;*
- *podržavati Europsku komisiju u nadzoru vrlo velikih internetskih platformi radi ublažavanja sistemskih rizika za demokratske i izborne procese.*

Promicati demokratske vrijednosti i vladavinu prava

Predstavnici civilnog društva na nacionalnoj razini pozivaju EU na odlučno djelovanje u vezi s temeljnim vrijednostima i vladavinom prava. Žele da EU podrži ulogu civilnog društva kao čuvara demokracije i potakne vlasti da poduzmu mjeru kako bi podigle svoje standarde u pogledu visokokvalitetnih okvira za građanski prostor, financiranje, slobodu izražavanja, slobodu medija, nediskriminaciju i zlouporabu sudskih postupaka protiv novinara i boraca za prava.

Tijekom novog mandatnog razdoblja dosljedno ću promicati demokraciju, temeljna prava i vladavinu prava kao vodeća načela za sve aktivnosti, i to u radu našeg Odbora, u našim interakcijama s europskim institucijama i civilnim društvom, u našim međunarodnim odnosima, kao i u svim našim političkim inicijativama, događanjima i publikacijama. Sužavanje prostora za djelovanje civilnog društva znači sužavanje demokracije, a to ne smijemo dopustiti.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- *podržati nov i snažan mandat naše Skupine za temeljna prava i vladavinu prava u cilju upoznavanja javnosti s izuzetno važnim radom te skupine i jačanja nadzorne uloge civilnog društva;*
- *promicati „analizu stanja civilnog društva od strane EGSO-a“ kako bi se aktivno pratila kretanja koja utječu na civilno društvo u državama članicama EU-a i zemljama kandidatkinjama.*

OBRANA DEMOKRACIJE

Izvan Europske unije

Portal civilnog društva koji otvara put k demokraciji i prosperitetu

Budućnost Europske unije čvrsto je povezana sa stabilnošću i prosperitetom naših susjeda u Istočnom partnerstvu i na zapadnom Balkanu. Nastaviti ćemo promicati mir i stabilnost u tim područjima, kao i njihovu integraciju.

S obzirom na trenutačni pritisak Rusije na Ukrajinu, Moldaviju, Gruziju i druge zemlje, ojačati će naša partnerstva i poticati veću povezanost naših civilnih društava, koja su okosnica demokracije.

Djelujući kao istinski portal civilnog društva za te zemlje, EGSO će ih podržati i osnažiti u borbi za slobodu, demokraciju i veću integraciju. U okviru procesa proširenja pružiti ćemo im potporu potrebnu da unaprijede svoje socioekonomiske i demokratske sustave kako bi postigle standarde EU-a koji se temelje na jedinstvenom tržištu, zelenom planu i europskom stupu socijalnih prava.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- *u okviru procesa proširenja osobno poticati kontakte na visokoj razini sa zemljama kandidatkinjama kao što su partneri na zapadnom Balkanu, Ukrajinu i Moldaviju i promicati rad naših zajedničkih platformi civilnog društva;*
- *prvi put uključiti predstavnike civilnog društva iz zemalja pristupnica EU-u u svakodnevni savjetodavni rad Odbora imenovanjem počasnih članova za proširenje, prije svega u postupku izrade ključnih mišljenja.*

Podrška mekoj diplomaciji EU-a u interesu snažnih i otpornih civilnih društava

U svijetu se vodi globalna bitka oko vrijednosti i diskursa u kojoj se razne zemlje i regije bore za utjecaj. Od presudne je važnosti da EU promiče i podržava vrijednosti sadržane u Ugovorima EU-a, kako unutar Europske unije, tako i izvan nje. EGSO će iskoristiti svoju mrežu kontakata s civilnim društvom za jačanje svoje diplomacije utemeljene na vrijednostima u područjima kao što su klimatske promjene, kultura te socijalna i gospodarska pitanja na globalnoj razini.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- *osobno poticati suradnju s međunarodnim organizacijama na najvišoj, kao što su Ujedinjenim narodima, Međunarodnom organizacijom rada, Svjetskom trgovinskom organizacijom;*
- *s pomoću meke moći (kultura, energija i klima, plava diplomacija) promicati vrijednosti na kojima se temelji EU tako što ćemo doprinositi mapiranju postojećih mjera i inicijativa, jačati dijalog i suradnju s organizacijama civilnog društva u trećim zemljama u tim područjima i raditi na mišljenjima koja se bave tim temama.*

ZALAGANJE ZA EUROPУ

Veća reprezentativnost

EGSO građanima i dionicima pruža forum na kojem mogu iznijeti svoje stavove u postupku donošenja odluka u EU-u. Oslanjajući se na naša postignuća, tijekom sljedećeg mandatnog razdoblja trudit će se povećati reprezentativnost EGSO-a proširenjem baze naših dionika i omogućavanjem novim akterima da doprinose politikama EU-a.

Forum nove generacije

Današnje odluke donose se kako bi se izgradila snažna i pravedna budućnost za buduće generacije. U tom je kontekstu od najveće važnosti da mladi mogu iznositи svoje mišljenje o odlukama koje će na njih utjecati sada i u budućnosti. Mora im se osigurati platforma na kojoj mogu predstaviti svoje potrebe i iznijeti svoje bojazni.

Stoga ću tijekom svojeg mandata nastojati aktivnije uključiti mlade u oblikovanje politika, na način koji im najviše odgovara i uz temeljito praćenje i ocjenjivanje prijedloga EGSO-a u pogledu njihovog utjecaja na život mladih.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- **osnovati „ad hoc skupinu mladih EGSO-a“ koja će se baviti angažmanom mladih i čiji će jasan mandat biti da nastavi s radom koji je započela Koordinacijska skupina za Europsku godinu mladih;**
- **koristiti internetsku stranicu EGSO-a „Za veći angažman mladih“ kao alat za predstavljanje i promicanje konkretnih mjera i aktivnosti koje provode EGSO i njegovi članovi i članice;**
- **u mišljenjima EGSO-a odmah početi ocjenjivati učinak EU-a iz perspektive mladih, u bliskoj suradnji sa stručnim skupinama i CCMI-jem kako bi se osiguralo da je u mišljenju EGSO-a uključena perspektiva mladih u svim područjima politika;**
- **proširiti ulogu „izaslanika mladih EGSO-a“ u svakodnevnom radu Odbora, po uzoru na njihovo uspješno sudjelovanje u izaslanstvu EGSO-a na Konferenciji Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama;**
- **intenzivirati aktivnosti EGSO-a za mlade u okviru već poznatog događanja EGSO-a „Tvoja Europa, tvoje mišljenje!“ (YEYS), posebno uoči izbora za Europski parlament 2024.;**
- **osnovati vijeće predsjedničkih savjetnika za mlade koje će davati pragmatične preporuke usmjerene na rezultate, uključujući i razne perspektive mladih aktivista, i koje će iznositi konkretne prijedloge s posebnim naglaskom na klimatskim promjenama.**

Ravnopravni forum

Zalaganje za demokraciju, vladavinu prava i temeljne vrijednosti započinje u vlastitom domu. Zato će EGSO intenzivirati svoje unutarnje reforme kako bi osigurao veću transparentnost, integritet i pravednost.

EGSO se odlučno protivi svakom obliku diskriminacije, uključujući diskriminaciju na temelju roda. Rodna ravnopravnost neraskidivo je povezana s vrijednostima na kojima je izgrađen EU i treba je promicati na cjelovit i horizontalan način na svim razinama.

Rodna ravnopravnost preduvjet je za ostvarivanje pravednije i snažnije Europe. Odbor i u tome ima ulogu, koja započinje primjerom koji dajemo kao skupština i odlukama koje donosimo. Zato moramo biti čvrsto i nedvojbeno predani poboljšanju rodne ravnopravnosti u našem Odboru.

Tijekom svog mandata kontinuirano ću poticati cjeloživotnu kulturu rodne ravnopravnosti, uz mjere prilagođene svakoj fazi životnog ciklusa, u svim aktivnostima Odbora. Rodnu dimenziju treba uključiti u rad EGSO-a na svim politikama, a žensko vodstvo u Odboru odlučno poticati.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- **ojačati mandat Skupine za ravnopravnost kako bi se osigurala provedba mjera zahvaljujući kojima će se postići ciljevi te kako bi se pratilo napredak u provedbi i, prema potrebi, predložile mjere prilagodbe;**
- **pratiti rad Skupine za ravnopravnost u vezi s anketom o uključenosti članova i članica, raspodjeli rada i dobrobiti i, prema potrebi, predložiti mjere kojima će se poboljšati rodna ravnoteža u EGSO-u;**
- **poticati stratešku suradnju s Europskom komisijom, Europskim parlamentom i Vijećem u svrhu uključivanja rodne ravnopravnosti u sve relevantne politike EU-a;**
- **organizirati okrugle stolove radi uključivanja rodne ravnopravnost u rad na politikama i aktivnosti EGSO-a;**
- **zalagati se za struktura rješenja za povećanje udjela žena u svim tijelima Odbora i pažljivo pratiti napredak putem redovitih izvješća;**
- **povećati transparentnost rada EGSO-a, osigurati struktorno sudjelovanje u registru transparentnosti EU-a i podupirati tijelo EU-a za etička pitanja.**

ZALAGANJE ZA EUROPУ

Snažan i relevantan glas

Institucija koja ima vanjski utjecaj

Uz sudjelovanje širokog spektra dionika EGSO će ojačati svoju misiju kao savjetodavno tijelo za institucije EU-a i kao reprezentativniji kanal za dionike i građane. U tom se kontekstu rad i prioriteti EGSO-a moraju jasno predstaviti vanjskom svijetu. Cilj temeljite institucijske reforme bit će ojačati glas EGSO-a i osigurati da se on čuje. Tijekom svog mandata podupirat će novi pristup radu Odbora kojim će se omogućiti dosljedna komunikacija s institucijama EU-a i dionicima: ažuriranim formatom mišljenja prenosit će se jasnije poruke, što će omogućiti da se odmah prepoznaju važni zaključci i preporuke.

**Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a,
planiram:**

- *promicati uvjerljivu i djelotvornu prisutnost na društvenim mrežama i bitne izmjene na internetskim stranicama EGSO-a radi bolje promidžbe naših aktivnosti, događanja i dokumenata;*
- *pobrinuti se za to da se preporuke EGSO-a aktivno promiču i prate u institucijama i među dionicima intenzivnom suradnjom na svim razinama;*
- *uvesti novi format mišljenja kako bi se preporuke civilnog društva mogle jasno identificirati;*
- *pokrenuti informatički alat NaviGate koji će omogućiti da se svi dionici obavještavaju o radu EGSO-a i njegovim mišljenjima u raznim fazama.*

Institucija koja djeluje na temelju činjenica i okrenuta je budućnosti

Kao dom europskog organiziranog civilnog društva, EGSO je u najboljem položaju da iznosi i predviđa pitanja koja zabrinjavaju građane te probleme i izazove s kojima se suočavaju. Stoga je nužan pristup koji se temelji na činjenicama i koji je okrenut budućnosti kako bi Odbor na najbolji način doprinosis političkom programu institucija EU-a. EGSO bi tako mogao imati važnu ulogu u ranom uočavanju raznih procesa transformacije našeg doba.

Radi prilagođavanja vremenu u kojem dolazi do promjena moramo na najbolji način iskorištavati savjetodavni mandat EGSO-a utvrđen Ugovorom, i to proaktivnim prepoznavanjem i tumačenjem megatrendova, utvrđivanjem propusta u zakonodavstvu, osmišljavanjem prijedloga za sveobuhvatne akcijske planove i sustavnim uključivanjem dimenzije predviđanja u svoje rasprave. Razvoj perspektive okrenute budućnosti u radu EGSO-a također bi nam omogućio da se bolje pozicioniramo u postupku donošenja odluka i da predstojećoj Komisiji predložimo nove prioritete.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- ***ojačati odnose EGSO-a sa skupinama za strateško promišljanje njihovim uključivanjem u pripremu odabranih mišljenja;***
- ***revidirati metodologiju mišljenja i koristiti razmatračka i samoinicijativna mišljenja za adekvatno dijagnosticiranje dugoročnih izazova;***
- ***pozvati na organizaciju godišnjeg samita EGSO-a za skupine za strateško promišljanje;***
- ***sustavno provoditi analizu predviđanja u našim mišljenjima;***
- ***iskoristiti i promicati rad u okviru Poziva na izradu plavog plana EU-a kao važno pitanje za prioritete nove Komisije i za potencijalnu građansku inicijativu EU-a.***

Od potpisivanja Ugovora iz Rima i osnivanja EGSO-a povećala se važnost njegove uloge i njegovih ovlasti. Gledajući u budućnost i nakon Konferencije o budućnosti Europe, nova konvencija za reviziju naših osnivačkih ugovora nikad nije bila bliža. Želim da EGSO bude spremam u potpunosti odigrati svoju ulogu u tom procesu.

Kao novoizabrani predsjednik EGSO-a, planiram:

- ***pokrenuti podrobnu analizu uključenosti EGSO-a i civilnog društva u dosadašnje pregovore o Ugovorima i razmotriti njihovu potencijalnu buduću ulogu prikupljanjem niza najboljih praksi i osmišljavanjem prijedloga s mjerama za jačanje uloge EGSO-a radi povećanja njegove važnosti, utjecaja i vidljivosti, što će uključivati i konkretne preporuke za izmjenu Ugovora ako to bude potrebno.***

PREDSJEDNIK EGSO-a OLIVER RÖPKE

Napredak u socijalnom programu EU-a i očuvanje održive konkurentnosti za 21. stoljeće

Ovo predsjedanje Odborom započinje u trenutku koji obilježavaju socijalne, geopolitičke i ekonomске posljedice višestruke krize: posljedice pandemije COVID-a 19, nastavak ruske vojne agresije na Ukrajinu i susjedne zemlje, čime se ugrožavaju vrijednosti demokracije i slobode, te kriza povećanih troškova života i nedavna globalna nestabilnost banaka. Istovremeno, EU je zajedno sa svojim međunarodnim partnerima preuzeo obvezu ostvarivanja klimatskih ciljeva za koje je potrebno hitno i kontinuirano djelovanje da bismo izbjegli kolektivni neuspjeh koji si ne možemo priuštiti: zelenu i digitalnu tranziciju tek treba provesti. Te brojne krize mogle bi ugroziti otpornost EU-a, pogoršati socijalne i ekonomski nejednakosti i dovesti do rasta populizma i egocentričnog nacionalizma.

Sada je važnije no ikada prije da Europska unija donese strateške odluke kojima će se omogućiti ostvarivanje onog što je utvrđeno u ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda i zelenom planu EU-a radi jačanja europske otpornosti i postizanja otvorene strateške autonomije u svijetu utemeljenom na međunarodnim pravilima.

U pitanju je budućnost Europe, točnije, uloga Europske unije kao projekta mira, zajedničkih vrijednosti i dobrobiti njezinih građana i građanki. Organizirano civilno društvo ima ključnu ulogu u ostvarivanju glavnih prioriteta današnjice. Za jačanje otpornosti EU-a potrebno je istodobno promicati društvenu, gospodarsku i okolišnu održivost politika EU-a.

EGSO provodi program političkih prioriteta čiji je cilj stvoriti otporniju Europsku uniju brzom provedbom zelenog i socijalnog plana i ciljeva održivog razvoja kako bi se upravljalo dvostrukom tranzicijom.

Napredak u socijalnom programu EU-a

Brojne krize s kojima se EU suočava ukazale su na potrebu za zaštitom dobrobiti građana i insistiranjem na socijalnoj uključenosti. Povrh toga, transformacija naših društava koju donosi zelena i digitalna tranzicija utječe na način na koji Europljani i Europljanke žive, troše i rade.

Trideset godina nakon uspostave jedinstvenog tržišta EGSO se mora usredotočiti na uzlaznu socijalnu i gospodarsku konvergenciju u kojoj nitko neće biti zapostavljen. Pravednim pristupom usmjerenim na ljudе osigurat će se socijalna prava i pristojni uvjeti na tržištu rada te suzbijati siromaštvo i socijalna isključenost. U tom kontekstu EGSO mora podupirati provedbu zelenog i socijalnog plana, ciljeva održivog razvoja i europskog stupa socijalnih prava.

S obzirom na velik utjecaj zelene i digitalne tranzicije na radna mjesa i zapošljavanje, EGSO se mora zalagati za zaštitu radnika i održive radne uvjete kako bi se osigurala socijalna konvergencija i jednakci uvjeti za sve radnike. EGSO stoga mora nastaviti sa svojim aktivnostima kojima se podupiru: promicanje kolektivnog pregovaranja, socijalnog dijaloga, uključenosti radnika i, među ostalim, demokracije na radnom mjestu; uzlazna konvergencija plaća i radnih uvjeta u cijeloj Europi; suzbijanje nesigurnog zapošljavanja; odlučnije djelovanje EU-a na uklanjanju razlike u plaći na temelju spola; i zaštita radnih mjesa i prihoda s pomoću mjera koje će se baviti socijalnom dimenzijom krize povećanja troškova života.

Razvoj vještina i kompetencija radnika radi stvaranja novih prilika i prilagođavanja digitalnom dobu bitna je sastavnica osiguravanja poštene i pravedne tranzicije, naročito u kontekstu Europske godine vještina. Budući da će dvostruka tranzicija utjecati i na radne uvjete, od presudne je važnosti poboljšati zaštitu temeljnih prava radnika i radnih prava te upravljati tehnološkim i drugim promjenama na radnom mjestu uz sudjelovanje socijalnih partnera.

Zaštita radnika podrazumijeva i zaštitu ranjivijih radnika koji se suočavaju sa socijalnim nejednakostima. Poduzimanje mjera u vezi sa svim oblicima diskriminacije na tržištu rada mora ostati prioritet kako bi se osigurali jednako postupanje i jednakе mogućnosti. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti osmišljavanju strukturnih mjera kako bi se osigurala rodna ravnopravnost na radnom mjestu.

Zbog brojnih kriza, inflacija i sve veće cijene energije pogađaju sve, a naročito ranjive građane, poljoprivredni sektor i ruralna područja. Siromaštvo i beskućništvo su u porastu. U tom kontekstu EGSO mora raditi na osiguravanju čiste i cjenovno pristupačne energije za sve, pri čemu jednak pristup energiji treba biti temeljno pravo. U području energetike, u središtu političkih prioriteta EGSO-a moraju biti mjere za borbu protiv energetskog siromaštva i za osnaživanje potrošača u energetskoj tranziciji. EGSO se također mora baviti pitanjem beskućništva i podržavati održive i uključive stambene politike.

Naposljetku, promjene do kojih su posljednjih godina dovele razne krize uzrokovale su povećanje pritiska na građane, što ponekad utječe na njihovo mentalno zdravlje. Budući da su problemi s mentalnim zdravljem u EU-u u porastu, EGSO mora podržati sveobuhvatan pristup rješavanju tog pitanja i predložiti konkretne mjere za poboljšanje stanja.

Očuvanje održive konkurentnosti za 21. stoljeće

Gospodarstvo EU-a usredotočeno je na rješavanje problema inflacije i zaštitu finansijske stabilnosti, a istodobno se nastoje očuvati gospodarski rast i socijalna kohezija. Cilj klimatske neutralnosti do 2050. prisiljava industriju EU-a da se brzo prilagodi tehnologijama s nultom neto stopom emisija i ubrzava potražnju za kritičnim sirovinama. Slično tome, digitalizacija donosi nove tehnologije koje mogu promijeniti naš način rada. U kombinaciji s procesom regionalizacije trgovine koji je u tijeku, ta kretanja utječu na konkurentnost industrije EU-a i na unutarnje tržište.

Potrebna je dugoročna strategija za zaštitu europskog modela gospodarskog rasta, koji se temelji na održivoj konkurentnosti, otvorenoj strateškoj autonomiji i poštenom tržišnom natjecanju. U tome će ključna sastavnica biti jedinstveno tržište, koje je n svoju 30. obljetnicu dočekalo nedovršeno. EGSO će pozivati na to da se nastave ulagati naporu u osiguravanje okruženja povoljnog za inovacije, ulaganja i rast za europska poduzeća svih veličina (uključujući i MSP-ove). EGSO će podržavati snažno jedinstveno tržište kao izvor prosperiteta za europska poduzeća i izvor dobrobiti za građane i građanke EU-a. Jednako tako, moramo se pobrinuti za to da naša industrija bude spremna za digitalnu i zelenu tranziciju kako bi se do 2050. postigao cilj klimatske neutralnosti europskog kontinenta. Noviji geopolitički događaji uslijed nastavka ruske vojne agresije na Ukrajinu jasno su pokazali da moramo smanjiti svoju stratešku ovisnost, prije svega o kritičnim sirovinama, energiji i opskrbni hranom i pritom ostati konkurentni na globalnoj sceni. EGSO je uvjeren da se otporna industrijska politika EU-a treba temeljiti na čistim tehnologijama i kružnim rješenjima, uključivom pristupa digitalizaciji usmjerrenom na čovjeka i održivom pristupu energetskoj sigurnosti i otvorenoj strateškoj autonomiji u međunarodnoj trgovini.

Naposljetku, revizija okvira gospodarskog upravljanja ključna je za stvaranje otpornijeg i održivijeg gospodarstva EU-a. Jednostavniji, transparentniji i djelotvorniji okvir, uz veće preuzimanje odgovornosti na nacionalnoj razini i bolju provedbu, pomoći će da se izgradi zeleno, digitalno i otporno gospodarstvo budućnosti kojim će se poticati uključiv rast i istovremeno osiguravati održivost javnih financija u svim državama članicama. To će, u kombinaciji s ojačanom bankovnom unijom i unijom tržišta kapitala, pridonijeti većoj finansijskoj stabilnosti u europodručju. EGSO će nastaviti doprinositi ciklusu europskog semestra i podupirati dovršetak unije tržišta kapitala i bankovne unije kao ključnih elemenata za osiguravanje održivog i uključivog oporavka.

EGSO je uvjeren da će EU ostati izvor prosperiteta i pružat će savjete o tome kako se ovi izazovi mogu svladati uz istodobno promicanje socijalnog dijaloga, pravednih plaća i sustava kolektivnog pregovaranja kao ključnih sastavnica europskog stupa socijalnih prava i europskog socijalnog modela.

**Europski gospodarski
i socijalni odbor**

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Izdao: Odjel za posjete i publikacije
EESC-2023-36-HR

www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/stand-democracy-speak-europe

© Europska unija, 2023

Umnožavanje je dopušteno pod uvjetom da se navede izvor.

Za svaku upotrebu ili reprodukciju fotografija / ilustracija mora se izravno tražiti dozvola vlasnika autorskih prava.

Cover: ©Getty Images